

**LÄNSRÄTTEN I
UPPSALA LÄN**

DOM
2008-11-08
Meddelad i
Uppsala

Mål nr
1813-08 E

SÖKANDE

NRG Scandinavia AB, 556022-2738
Box 8334
163 08 Spånga

Ombud: Advokat Michael Niklasson
Advokatbolaget Facere
Box 25001
750 25 Uppsala

MOTPART

Uppsala Universitet
IT-strategiska enheten
Box 256
751 05 Uppsala

ÖVERPRÖVAD UPPHANDLING

Pris- och produktkontroll avseende utskrifts- och kopieringssystem till
Uppsala universitet, Dnr ITS 2008/19

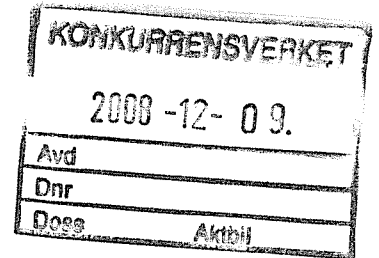
SAKEN

Överprövning enligt lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (GLOU)
samt enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

LÄNSRÄTTENS AVGÖRANDE

Länsrätten avslår NRG Scandinavia AB:s ansökan om åtgärder enligt LOU.

Länsrätten upphäver det interimistiska beslutet meddelat den 26 september
2008.

BAKGRUND

Uppsala universitet (universitetet) genomförde under våren år 2008 en ”pris- och produktkontroll”, ITS 2008/19, under ramavtalet ITS 2007/9. Universitetet tecknade leveransavtal med Carl Lamm AB den 4 september 2008. Övriga ramavtalsparter, däribland NRG Scandinavia AB (bolaget), meddelades att leveransavtalet tecknats den 17 september 2008.

YRKANDEN M.M.

Bolaget begärde överprövning av universitets upphandling ”Pris- och produktkontroll avseende utskrifts- och kopieringssystem till Uppsala universitet” den 26 september 2008. Bolaget yrkar i första hand att länsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om och i andra hand att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Universitetet bestrider bolagets yrkanden och hemställer att länsrätten avslår bolagets ansökan om överprövning avseende universitetets pris- och produktkontroll ITS 2008/19 under ramavtalet ITS 2007/9, som träffats mellan universitetet och Carl Lamm AB och som trätt ikraft den 6 november 2007.

Länsrätten har genom interimistiskt beslut den 26 september 2008 förordnat att Uppsala universitets pris- och produktkontroll avseende utskrifts- och kopieringssystem inte får avslutas innan rätten har beslutat något annat.

PARTERNAS TALAN

Bolaget

Till stöd för sin talan anför bolaget i huvudsak följande. Bolaget har deltagit i upphandlingen (avropet) och enligt deras mening utgör deras anbud det vinnande anbudet. Till dess man såg beslutsmotiveringen uppfattade bolaget det som en andra konkurrensutsättning. Universitetet har sedan tidigare ett ramavtal med tre leverantörer, bland andra bolaget, och har nu antagit ett

annat anbud från en annan ramavtalsleverantör under påstående att det endast är fråga om en pris- och produktkontroll.

Bolaget anser att det är fråga om en ny upphandling i strid mot ramavtalet, då det tillkommit ett villkor som inte redovisats i det förfrågningsunderlag som förelåg vid den ursprungliga upphandlingen. Universitetet har därmed brutit mot kraven på affärsmässighet, förutsebarhet och kravet på att det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet ska antas.

För det fall det är fråga om en andra konkurrensutsättning (avrop mot gällande ramavtal) har universitetet i sitt förfrågningsunderlag (avropsunderlag) angivit vissa villkor för avropet. Ett av dessa villkor har inte redovisats i förfrågningsunderlagen vid den ursprungliga upphandlingen. Det är inte fråga om komplettering eller precisering och villkoret avviker på ett väsentligt sätt från de villkor som utvärderades vid den ursprungliga upphandlingen. Universitetet har härigenom brutit mot kraven om förutsebarhet och affärsmässighet och kravet på att det mest fördelaktiga anbudet ska antas.

Nu angivna felaktigheter leder bolaget till förfång och ekonomisk skada. Upphandlingen medför stor ekonomisk skada för bolaget som genom att inte ha antagits riskerar att förlora försäljningsmarginalen på ett stort antal enheter.

Bolaget har tecknat ramavtal med universitetet. Avtalet föregicks på sedvanligt sätt av en upphandling baserad på ett förfrågningsunderlag. Ramavtalet ITS 2007/9 löper till och med den 30 september 2010 med möjlighet till ett års förlängning.

Universitetet säger sig har genomfört en "pris- och produktkontroll". Begreppet avser den situationen att man avropar utan en andra konkurrensutsättning mot gällande ramavtal genom att kontrollera vilken enhet som ska avropas och att denna uppfyller de villkor som angivits i avropets kravspe-

cifikation. LOU reglerar uttryckligen hur en andra konkurrensutsättning ska gå till vid inbjudan till anbud under ett ramavtal med flera leverantörer. LOU stadgar att en sådan inbjudan ej får kompletteras med andra villkor än de som angivits i ramavtalet eller förfrågningsunderlaget till ramavtalet. Universitetet har i förevarande inbjudan tillfört ett nytt villkor som väsentligen avviker från vad som angivits i ramavtalet och förfrågningsunderlaget till ramavtalet. Härav följer att denna så kallade pris- och produktkontroll inte utgör annat än en ny upphandling.

Det nya villkoret återfinns i universitetets pris- och produktkontroll under punkt 4.2 och definieras enligt följande ”Det är önskvärt med en betallösning där universitetet inte behöver agera bank och som dessutom är möjlig att återanvända för andra system”. Formuleringen har sedan förtydligats i beslutsprotokollet som ett av två skäl för val av leverantör. I beslutsprotokollet anges att ”Med betallösningen PayEx är studenternas pengar inte öronmärkta för utskrifts- och kopieringssystemet. De insatta medlen kan användas fritt i ett flertal anslutna butiker utanför universitetet, även efter avslutade studier.” Det nya villkoret innebär således att ramavtalets syfte utvidgats till att studenterna ska komma att använda insatta pengar för att köpa varor utanför universitetets verksamhet och utanför ramavtalets område ”Ramavtal för utskrifts- och kopieringssystem” där det enda som studenterna kan köpa efter ramavtalets och förfrågningsunderlagets villkor är kopierade eller utskrivna sidor.

Universitetet

Till stöd för sin talan anför universitetet i huvudsak följande. I första hand hävdas att inget nytt upphandlingsärende eller förnyad konkurrensutsättning föreligger utan att avrop har skett genom en pris- och produktkontroll mot gällande ramavtal och enligt ramavtalets förutsättningar. Det saknas därmed förutsättningar för överprövning. Skulle rätten finna att överprövning kan ske hävdas att universitetet inte brutit mot huvudregeln för offentlig upphandling om affärsmässighet, att den av universitet valda lösningen är bäst

enligt ramavtalets utvärderingskriterier samt att bolaget ej har lidit eller kommer att lida någon skada. Pris- och produktkontroll har introducerats av Statskontoret som ett sätt att verifiera kravuppfyllelse och ekonomiska villkor enligt gällande ramavtal. Avropet som målet avser har alltså skett genom en pris- och produktkontroll i förhållande till gällande ramavtal ITS 2007/9 av den 6 november 2007, inte som en ny upphandling eller en förnyad konkurrensutsättning. Inga nya krav har ställts. Det serviceavtal som träffats med Carl Lamm AB den 4 september 2008 som en följd av pris- och produktkontrollen hade lett till anskaffning och driftsättning av viss utrustning redan innan länsrätten fattade det interimistiska beslutet. Att de intressenter som varit aktuella vid upphandlingen inför ramavtalet fått meddelande om leveransavtalet får ses som en ren serviceåtgärd.

I förfrågningsunderlaget för ramavtalet ITS 2007/09 angavs följande krav (citat):

5.1.28 Användningen av systemet ska vara kontantlös, dvs. studenternas utskriftskort/konto laddas med kontokort eller överföring från bankkonto. Ange möjliga laddningsförfaranden, webbstöd eller motsvarande.

5.1.29 Lösningen bör kunna utformas så att lärosätet inte agerar bank (lärosätet ansvarar ej för studenternas inbetalda medel). Ange hur. (3 p)

Redan av förfrågningsunderlaget framgick således, att universitetet inte vill agera bank och inte vill ansvara för studenternas pengar eller ansvara för återbetalning av överblivna medel på kopieringskortet, något som i praktiken skulle leda till återbetalning av kontanta medel.

Kraven 5.1.28 och 5.1.29 har i pris- och produktkontrollen uttryckts på följande sätt:

4.2 Betallösning

Systemet ska innefatta en betallösning som ska vara kontantlös och ger möjlighet till institution/motsv., att förse användaren med ett antal fria ut-

skrifter. Det är önskvärt med en betallösning där universitetet inte behöver agera bank och som dessutom är möjlig att återanvända för andra system. Se även punkt 2.6.

Punkt 2.6 lyder: Koppling/transaktioner mot kontoföretag/bank. Om möjligt kommer universitetet att välja en lösning där avgifterna för utskrift dras från studentens bankkonto i föreslagen bank. Om möjligt ska denna lösning erbjudas omgående och i annat fall ska leverantören ange när den senast kan tillhandahållas.

Varje lösning som uppfyller 5.1.28 och 5.1.29 förutsätter att betalningen sker från studenternas bankkonto och kravet i pris- och produktkontrollen är därför endast en konkretisering av kravet i det ursprungliga underlaget, inte ett nytt krav.

Vad gäller frågan om bästa lösning enligt utvärderingskriterierna anför universitetet bland annat följande. Det genomsnittliga priset för utskrift av en sida framgår av tabell 1.

Tabell 1: Genomsnittliga sidkostnader

Utskriftstyp	Carl Lamm	Koneo	NRG
A4 svart/vit 80 %	0,22	0,2	0,27
A4 färg 15 %	0,52	0,59	0,43
A3 svart/vit 3 %	0,44	0,26	0,31
A3 Färg 2 %	1,04	0,78	0,61
Viktat sidpris [kr]	0,288	0,272	0,303

Viktat sidpris är en summering av de andelar som för varje format produceras i utskrifts- och kopieringssystemet, enligt ramavtalets förfrågningsunderlag.

I leveransavtalet med Carl Lamm framgår, att sidkostnaden sjunker med två öre om samma programvarulösning används som den som Koneo och NRG har föreslagit (Pcounter). Carl Lamm kan också erbjuda Pcounter och är därför billigast vid jämförelse av system med jämförbar kvalitet.

Tabellen visar även att bolagets alternativ är det ekonomiskt minst fördelaktiga, varför påståendet att bolaget har ett vinnande anbud är oriktigt. Det framgår alltså av tabell 1 att bolagets alternativ är sämst av de tre ingivna prisförslagen. Eftersom Koneo:s och bolagets alternativ är tekniskt likvärdiga är det uppenbart att bolaget inte kommer att tilldelas kontraktet om Carl Lamm av någon anledning inte fullföljer sitt kontrakt. Påståendet i bolagets begäran om överprövning att universitetets beslut medför stor skada för bolaget är därför inte korrekt.

Bolagets genmäle

Bolaget vidhåller att deras anbud är det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet och därmed också det anbud som borde ha vunnit upphandlingen. Universitetets påståenden i denna del är felaktiga beroende på att universitetet vid utvärderingen felaktigt värderat anbud som inte uppfyllt de så kallade skall-kraven och dessutom värderat anbud på felaktiga avtalsperioder och volymer. Exempelvis kan anföras att Koneos viktade sidpris är beräknat på en högre volym än den efterfrågade. Det är givetvis på det sättet att volym och avtalsperiod påverkar priset (högre volym ger lägre pris och längre avtalsperiod ger lägre pris).

I den leveransavtalsmall som utgjorde del av förfrågningsunderlaget för den så kallade pris- och produktkontrollen fanns ingen uppgift om avtalslängd under punkten 3 ”prisspecifikation”. I den kopia bolaget erhöll vid besök den 23 september hos universitetets upphandlingschef hade följande tillägg gjorts; ”Ovan angivna priser baseras på årsvolym om nio miljoner sidor utskrift och en avtalstid 48 månader. Förändras dessa förutsättningar justeras priserna enligt de formler för prisberäkning som ramavtalet är baserat på och som använts i svaret på denna pris- och produktkontroll.”

Universitetet anför i sitt yttrande att ”Betallösningen kan användas till andra system”. Bolaget lämnar härvid följande synpunkter. Universitetet anför att

detta inte är ett nytt villkor. Detta är helt felaktigt. Formuleringen ifråga återfinns inte i ramavtalet. Universitetet hänvisar till andra ramavtalspunkter och fokuserar på huruvida universitetet agerar bank eller inte. Om det nya villkoret prövas objektivt kan konstateras att bolaget uppfyller också detta nya krav, dvs. den betallösning som bolaget offererat kan användas till andra system. Detta är redovisat i punkt 4.2 i bolagets anbud på pris- och produktkontrollen. "Kontot kan även kopplas till andra system inom universitetet med speciella anpassningar."

Universitetets genmäle

Något nytt upphandlingsärende eller förnyad konkurrensutsättning föreligger ej, utan det är fråga om att avrop skett genom pris- och produktkontroll mot gällande ramavtal och enligt ramavtalets förutsättningar. Bolaget har genom att svara på denna prisförfrågan, utan att ifrågasätta underlaget accepterat att processen avser just avrop, ej upphandling. Samtliga parter känner därför till att det därmed saknas möjlighet till överprövning eftersom en sådan förutsätter ett upphandlingsärende. Skulle länsrätten finna att överprövning ändå kan ske hävdas alltså att universitetet inte i något avseende brutit mot huvudregeln i GLOU om affärsmässighet därför att den av universitetet valda lösningen är den bästa lösningen enligt ramavtalets utvärderingskriterier och därför att bolagets förslag är det klart sämsta av de ingivna prisuppgifterna och att bolaget därför ej har lidit eller kommer att lida någon skada.

Leveransavtalet har som utgångspunkt haft den mall som bifogades pris- och produktkontrollen. Därefter har anpassning skett till den valda leverantörens specifika lösning, vilket resulterat i ett slutgiltigt leveransavtal. I leveransavtalet finns en tvetydighet i det att avtalets giltighetstid anges till 36 månader med möjlighet till 12 månaders förlängning samtidigt som priserna anges gälla 48 månaders kontrakt. Före tecknandet kontrollerades att prisuppgifterna gäller även om universitetet säger upp avtalet efter 36 månader och fick detta bekräftat. Carl Lamm debiterar inga retroaktiva kostnader,

varför 36 månader med möjlighet till 12 månaders förlängning är de villkor som gäller. Uppgiften om 48 månader borde därför rättats till 36 månader vilket icke skedde till följd av ett förbiseende. Detta fel får inga ekonomiska konsekvenser.

Den enligt bolagets felaktiga påstående tillkommande uppgiften om nio miljoner sidor per år, fanns att utläsa i det Excel-ark som ramavtalsparterna ombads använda för sina prisuppgifter. Paragrafen är därför ingen nyhet.

Carl Lamm erbjuder som alternativ en tekniskt identisk lösning som bolagets för två öre lägre pris per sida. Universitetet är därför garanterat minst lika god kravuppfyllelse med Carl Lamm som med bolagets lösning och detta till lägre kostnad. Bolagets påstående att Carl Lamms förslag inte uppfyller alla skall-krav är därför ogrundat.

SKÄL

Tillämpliga bestämmelser

I 1 kap. 5 § GLOU föreskrivs följande.

I denna lag används följande termer med den betydelse som här anges:

Upphandlingskontrakt: skriftliga avtal som en upphandlande enhet ingår avseende upphandling enligt denna lag och som undertecknas av parterna eller signeras av dem med en elektronisk signatur.

Ramavtal: avtal som ingås mellan en upphandlande enhet och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa samtliga villkor för avrop som görs under en viss period.

I 16 kap. 1 § första och andra styckena LOU stadgas följande.

En leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

Vid direktupphandling får en ansökan enligt första stycket inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett avtal om upphandlingen.

I 16 kap. 2 § LOU första stycket stadgas följande.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

I övergångsbestämmelserna till LOU föreskrivs följande.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.
2. Bestämmelserna i lagen (1992:1528) om offentlig upphandling ska tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

Länsrättens bedömning

Bolaget har i första hand yrkat att upphandlingen ska göras om. Bolaget har som stöd för sin talan anfört bland annat att den av universitetet utförda pris- och produktkontrollen utgör en ny upphandling i strid mot ramavtalet, då det tillkommit ett villkor som inte redovisats i det förfrågningsunderlag som förelåg vid den ursprungliga upphandlingen.

Länsrätten har först att avgöra vilken lag som ska tillämpas på frågan om universitetets åtgärder utgör ett avrop mot ett ramavtal. Det i målet aktuella ramavtalet föregicks av en upphandling som påbörjades före utgången av år 2007. Enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till LOU ska bedömningen av huruvida den av universitetet utförda pris- och produktkontrollen utgör ett giltigt avrop mot ramavtalet göras enligt GLOU.

Länsrätten har därefter att pröva huruvida det i målet aktuella ramavtalet utgör ett ramavtal i GLOU:s mening. Beträffande begreppet ramavtal har nämnden för offentlig upphandling (NOU) i yttrande över Näringsdepartementet upphandling av ekonomisk och juridisk rådgivning gällande SJ AB (dnr 2004/0046-29) anfört bland annat följande (s.5 ff).

Ramavtal definieras i 1 kap. 5 § GLOU som ”avtal som ingås mellan en upphandlande enhet och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa samtliga villkor för avrop som görs under en viss period”. Ramavtal med flera leverantörer för samma typ av varor eller tjänster benämns vanligen ”parallella ramavtal”. Att samtliga villkor för avrop ska fastställas i ram-

avtalet innebär enligt NOU:s mening att det vid varje enskilt avrop från ramavtalet inte får finnas någon möjlighet att göra några väsentliga förändringar eller tillägg i förhållande till villkoren i ramavtalet. Vid parallella ramavtal måste det därför finnas en på förhand fastställd fördelningsnyckel som visar vilken leverantör som i första hand ska tilldelas avrop. Denna regel ger uttryck för den gemenskapsrättsliga transparensprincipen.

Ett ramavtal i vilket samtliga villkor för avrop fastställts är ett ömsesidigt förpliktande avtal med ekonomiska villkor som slutits mellan en upphandlande enhet och en eller flera leverantörer. Detta innebär att ramavtalet är ett upphandlingskontrakt i direktivens och LOU:s mening. Avrop från ett sådant ramavtal utgör endast utnyttjande av ett befintligt upphandlingskontrakt och innebär inte att det sker någon ny tilldelning av upphandlingskontrakt. Avrop från ett upphandlat ramavtal behöver därför inte bli föremål för något nytt upphandlingsförfarande.

Ett ramavtal i vilket samtliga villkor för avrop inte fastställts är inte ett ömsesidigt förpliktande avtal med ekonomiska villkor slutet mellan en upphandlande enhet och en eller flera leverantörer. Ett sådant ramavtal kan inte användas för avrop och är inte heller något upphandlingskontrakt i den mening som avses i LOU. Enskilda beställningar från ett sådant ramavtal kan därför per definition inte utgöra utnyttjande av ett befintligt upphandlingskontrakt utan istället sker, vid varje beställning, en ny tilldelning av upphandlingskontrakt. Varje tilldelning av upphandlingskontrakt måste föregås av upphandling i enlighet med bestämmelserna i LOU.

Frågan som länsrätten har att ta ställning till är huruvida ramavtalet ITS 2007/9 innehåller samtliga villkor för avrop. I ramavtalet anges bland annat att leverantören ska uppfylla de skall-krav som anges i förfrågningsunderlaget ITS 2007/9 och i leverantörernas anbud. Universitetet har anfört att kravet som anges i pris- och produktkontrollens punkt 4.2 endast utgör en konkretisering av kraven som angavs i förfrågningsunderlaget. Formuleringen ”dessutom är möjlig att återanvända för andra system” saknar dock motsvarighet i det förfrågningsunderlag som föregick ramavtalet. Formuleringen har snarare karaktären av förslag till lösning på det problem – att universitetet inte vill agera bank – som presenterades i förfrågningsunderlaget, än en precisering. Att det nya villkoret har inverkat på universitetets slutliga val av leverantör framgår av att valet av leverantör i beslutsprotokollet motiverats bland annat med att studenternas insatta medel kan användas fritt i ett flertal anslutna butiker utanför universitetet, även efter avslu-

tade studier. Till detta kommer att ramavtalet inte innehåller någon på förhand bestämd fördelningsnyckel som visar vilken leverantör som ska väljas.

Mot den angivna bakgrunden finner länsrätten att universitetets ramavtal ITS 2007/9 inte är något ramavtal i den mening som avses i 1 kap. 5 § GLOU och därmed inte ett upphandlingskontrakt som kan användas för avrop. Den av universitetet utförda pris- och produktkontrollen är i stället att betrakta som ny upphandling. Denna påbörjades under år 2008 varför reglerna i LOU ska tillämpas i denna del.

Universitetet har anfört att det serviceavtal som träffats med Carl Lamm AB den 4 september 2008 hade lett till anskaffning och driftsättning av viss utrustning redan innan länsrätten fattade det interimistiska beslutet. Enligt 16 kap. 1 § LOU får en ansökan om överprövning inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett avtal om upphandlingen. Regeringsrätten har dock i mål RÅ 2005 ref. 10 funnit att ett avtal som en upphandlande enhet ingått utan att ha iakttagit sin skyldighet att tillämpa LOU inte utgör hinder för överprövning. Det finns därför inget hinder för överprövning av den av universitetet utförda pris- och produktkontrollen.

Vad gäller själva överprövningen i sak gör länsrätten följande bedömning. Universitetet har gjort gällande att det inte brutit mot huvudregeln i LOU om affärsmässighet därför att bolagets alternativ är det klart sämsta av de ingivna prisförslagen och att bolaget därför inte har lidit eller kan komma att lida skada. Universitetet har därvid hänvisat till en sammanställning av de tre ramavtalsparternas anbud med det genomsnittliga priset för utskrift per sida och dragit slutsatsen att kostnaden per sida sjunker med två öre för det alternativ som valts och att bolagets alternativ är sämst av de tre ingivna anbuden. Bolaget har vidhållit att dess anbud är det mest ekonomiskt fördelaktiga och anfört att universitetet värderat anbud på felaktiga avtalsperioder och volymer och hänvisat till ett anbud som ingivits av en annan ramavtalspart. Universitetet har mot detta anfört att avtalsperioden är 36 måna-

der, en tidigare uppgift om 48 månader har av förbiseende inte rättats, och att detta fel inte får några ekonomiska konsekvenser. Universitetet har vidare uppgett att volymuppgift om nio miljoner sidor per år fanns att utläsa i det Excel-ark som ramavtalsparterna ombads att använda. Slutligen har universitetet uppgett att Carl Lamm AB:s tekniska lösning är identisk med bolagets.

Av den utredning som åberopas av universitetet och som bolaget inte kan anses ha motbevisat framgår att bolaget ändå inte skulle ha vunnit upphandlingen. Det är således utrett att bolaget inte lidit någon skada i detta avseende. Bolagets talan ska mot denna bakgrund avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a)

Per-Erik Nistér

rådman

CT

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.